

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๗๑/๒๕๕๙

ศาลแพ่งธนบุรี

ศาลปกครองกลาง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายที่ดิน

คดีที่โจทก์ทั้งสองเป็นเอกชนยื่นฟ้องกรมที่ดิน จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๖ ซึ่งเป็นเอกชนด้วยกัน อ้างว่า โจทก์ทั้งสองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทโดยซื้อมาจากนางสาว ป. แต่ถูกเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ออกใบแทนโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาว ป. และนาง ช. มารดาของนางสาว ป. และจำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกของนาง ช. โดยไม่ตรวจสอบหลักฐานสารบบที่ดิน และไม่ทำการสอบสวนหรือเรียกโจทก์ทั้งสองไปสอบถามก่อน อันเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ของเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จากนั้นจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ นำที่ดินพิพาทไปแบ่งแยก และจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่จำเลยอื่นซึ่งเป็นทายาท พร้อมทั้งแบ่งหักที่ดินบางส่วนให้เป็นทางสาธารณะ ทำให้ที่ดินของโจทก์ทั้งสองมีเนื้อที่น้อยลง การกระทำของจำเลยทั้งสิบหกทำให้โจทก์ทั้งสองได้รับความเสียหาย จำเลยที่ ๑ ให้การว่า ไม่พบหลักฐานการซื้อขายที่ดิน ที่ดินพิพาทยังคงมีชื่อ นางสาว ป. เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์อยู่ การออกใบแทนและการทำนิติกรรมต่าง ๆ ขอบด้วยกฎหมาย ส่วนจำเลยอื่นให้การทำนองเดียวกันว่า นางสาว ป. ไม่ได้ขายที่ดินให้แก่โจทก์ทั้งสอง โฉนดที่ดินที่นำมาฟ้องโจทก์ทั้งสองทำขึ้นเอง โดยคดีในส่วนที่โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๖ ซึ่งเป็นเอกชนด้วยกันนั้น ทั้งสองศาลมีความเห็นพ้องกันว่าเป็นข้อพิพาททางแพ่งที่อยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรม

มีปัญหาต้องวินิจฉัยเพียงว่า คดีในส่วนที่โจทก์ทั้งสองฟ้องจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองนั้น อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง เห็นว่า เมื่อคดีนี้โจทก์ทั้งสองยื่นฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๖ ซึ่งเป็นเอกชนต่อศาลยุติธรรม โดยมีคำขอให้ศาลเพิกถอนคำขอออกใบแทนโฉนดและใบแทนโฉนดที่ดินพิพาท เพิกถอนคำขอแบ่งแยกที่ดิน การรังวัดและแบ่งแยกโฉนดที่ดิน เพิกถอนการยกที่พิพาทให้เป็นที่สาธารณะและกลับมาใช้โฉนดที่ดินฉบับเดิมที่มีโจทก์ทั้งสองเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ทั้งแปลง เพิกถอนการจดทะเบียนรับโอนมรดก เพิกถอนโฉนดที่ดินที่แบ่งแยกทั้งหมด ให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๑๖ ร่วมกันหรือแทนกันคืนโฉนดที่ดินที่แบ่งแยก หากไม่สามารถเพิกถอนได้ให้จำเลยทั้งหมดร่วมกันและแทนกันชดใช้ราคาที่ดินพร้อมดอกเบี้ย และให้จำเลยทั้งหมดร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ทั้งสอง ก็เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษารับรองคุ้มครองสิทธิในที่ดินพิพาทของโจทก์ทั้งสอง ซึ่งการที่

ศาลจะวินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๑ จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้แก่จำเลยอื่นโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และกระทำละเมิดต่อโจทก์ทั้งสองหรือไม่ ศาลจำต้องวินิจฉัยว่า นางสาว ป. เจ้าของที่ดินเดิมได้ขายที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ทั้งสองซึ่งจะมีผลให้โจทก์ทั้งสองได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาทจริงหรือไม่ หรือที่ดินพิพาทยังคงเป็นมรดกของ นางสาว ป. ที่ตกได้แก่ทายาท อันจะเป็นผลให้ผู้จัดการมรดกมีสิทธิจัดการที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกนั้น ประเด็นพิพาทในคดีนี้จึงล้วนแต่เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความสมบูรณ์ของสัญญาซื้อขายซึ่งเป็นสัญญาทางแพ่ง สิทธิในทรัพย์สิน การตกทอดแห่งทรัพย์สินมรดกและการจัดการทรัพย์สินมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การวินิจฉัยการกระทำของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับข้อพิพาทระหว่างโจทก์ ทั้งสองกับจำเลยอื่น ซึ่งเป็นข้อพิพาททางแพ่งที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม ข้อพิพาทระหว่างโจทก์ทั้งสองกับจำเลยที่ ๑ จึงสมควรได้รับการพิจารณาพิพากษาที่ศาลยุติธรรม